



มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
SUAN DUSIT UNIVERSITY

วิชา มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

งานเดี่ยว แบบฝึกหัดท้ายบท บทที่ 1-7

นำเสนอ

ดร.หฤษฎ์ลักษณ์ วิริยะ

ผศ.ดร. นิรันดร์ คงฤทธิ์



จัดทำโดย

นางสาวสรินทร์ เอิบพรมราช

รหัส 571031321058

ห้องเรียนที่ 1

ภาคเรียน 1/2560

โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง
กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

แบบฝึกหัดบทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

1.เพราะเหตุใดสิ่งแวดล้อมในแต่ละชนิดจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตัว

ตอบ เพราะสิ่งที่มีอยู่ในตัว ซึ่งมีศักยภาพในการแสดงออกในสิ่งนั้นๆ

2.จงอธิบายถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นลูกโซ่เป็นอย่างไร

ตอบ ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ทำให้น้ำแข็งบริเวณขั้วโลกละลาย ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่งและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์

3.จงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในปัจจุบันเป็นอย่างไร

ตอบ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

1.ระบบธรรมชาติ คือ ธรรมชาติที่ปล่อยไปตามธรรมชาติ ประกอบด้วย สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

2.ระบบที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ สิ่งที่มนุษย์ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงธรรมชาติขึ้นมาใหม่ เช่น ระบบนิเวศเมือง/

อุตสาหกรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

1.การตั้งรับอิทธิพลของธรรมชาติ

2.การรุกรานธรรมชาติ

4.จงยกตัวอย่างสถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลกที่เป็นประเด็นปัญหาในปัจจุบันพร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุ แนวทางการจัดการและการแก้ไขปัญหาให้เข้าใจ

ตอบ 1.ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.ปัญหาภาวะประชากร

3.ปัญหานิเวศวิทยาเมือง

4.สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ คือ จำนวนการเพิ่มขึ้นของประชากร มีการนำทรัพยากรมาใช้อย่างฟุ่มเฟือย ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดร่อยหรอและเสื่อมโทรม

การจัดการและแก้ไขปัญหา คือ การบูรณาการในการดำเนินมาตรการต่างๆ มีมาตรการสำคัญ 5 มาตรการ คือ 1.ด้านกฎหมาย 2.ด้านบริหารจัดการองค์กร 3.ทางเศรษฐศาสตร์

4.ทางเทคโนโลยี 5.ทางสังคม : เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

และเพื่อเปลี่ยนควบคุมพฤติกรรมของประชาชนให้เกิดจิตสำนึกค่านิยมและจริยธรรมในด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

5.จงอธิบาย ว่า มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน มี ข้อดี และข้อจำกัดอย่างไร

ตอบ 1.ด้านกฎหมาย

: ข้อดี ช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ป้องกันมลพิษ ลดปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง

: ข้อจำกัด ทำให้พัฒนาล่าช้า ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด อาจไม่เกิดขึ้น

2.ด้านบริหารจัดการองค์กร

: ข้อดี มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

: ข้อจำกัดโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึง

ประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ

3.ทางเศรษฐศาสตร์

: ข้อดี การสร้างแรงจูงใจเพื่อปรับพฤติกรรมของประชาชนในการปล่อยมลพิษออกสู่สภาวะแวดล้อมน้อยลง

: ข้อจำกัด การลดแรงจูงใจให้กับผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายภาษี การเก็บค่าธรรมเนียม การซื้อขายสิทธิในการปล่อยมลพิษ การเก็บค่าทิ้งกากของเสีย

4.ทางเทคโนโลยี

: ข้อดี เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการอย่างต่อเนื่อง

: ข้อจำกัด จะต้องควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ดี ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

5.ทางสังคม

: ข้อดี การร่วมมือในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

: ข้อจำกัด การเพิ่มขึ้นของประชากร การนำทรัพยากรไปใช้อย่างฟุ่มเฟือย ขาดจิตสำนึก ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่อยหรอและเสื่อมโทรม

แบบฝึกหัดบทที่ 2

ระบบนิเวศ

1.บนพื้นผิวเปลือกโลกสามารถจำแนกระบบนิเวศออกได้กี่กลุ่ม และใช้เกณฑ์ใดในการจำแนก

ตอบ การจำแนกระบบนิเวศออกได้ 2 กลุ่ม คือ สิ่งมีชีวิตด้วยกันและสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่
ใช้เกณฑ์ 1.หน่วยพื้นที่ 2.สังคมของสิ่งมีชีวิต. 3.การทำงานร่วมกัน

2.จงอธิบาย ว่า เพราะเหตุใดประเทศที่ตั้งอยู่ในละติจูดที่ต่างกัน จึงมีความแตกต่างและกระจายตัวของทรัพยากรที่ต่างกัน ปัจจัยใดเป็นตัวกำหนดความหลากหลายของทรัพยากร

ตอบ คือ สิ่งมีชีวิตและพันธุกรรม

1.ชนิดของสิ่งมีชีวิต

2.พันธุกรรม

3.ระบบนิเวศ

-ถิ่นกำเนิดตามธรรมชาติ

-การทดแทน

-ภูมิประเทศ

3.ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างชนิดกันมีความสัมพันธ์แบบใดบ้างจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตอบ ภาวะได้ประโยชน์ร่วมกัน

ภาวะพึ่งพา

ภาวะอิงอาศัยหรือภาวะเกื้อกูล

ภาวะปรสิต

ภาวะล่าเหยื่อ

ภาวะแข่งขัน

ภาวะหลังสารยับยั้งการเจริญ

ภาวะเป็นกลาง

เช่น -ภาวะได้ประโยชน์ร่วมกัน การอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิต 2 ชนิด โดยก็ได้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน แม้แยกกันอยู่ก็สามารถดำรงชีวิตได้ตามปกติ เช่น

แมลงกับดอกไม้ : แมลงได้รับน้ำหวานจากดอกไม้ ส่วนดอกไม้ได้แมลงช่วยผสมเกสรทำให้แพร่พันธุ์ได้ดีขึ้น

4.จงเปรียบเทียบคุณลักษณะของระบบนิเวศธรรมชาติและระบบนิเวศเมือง ว่ามีความแตกต่างอย่างไร

ตอบ ระบบนิเวศธรรมชาติ คือ เป็นระบบที่ยังคงมีบทบาทในการกระบวนการและกลไกการทำงานของระบบโดยสมบูรณ์

ระบบนิเวศเมือง คือ เป็นพื้นที่ธรรมชาติดั้งเดิมกับพื้นที่ ที่เกิดการสร้างสรรค์หรือแปรสภาพทรัพยากรของมนุษย์เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชุมชนเมือง

แบบฝึกหัดบทที่ 3

ทรัพยากรน้ำ

1. สิ่งที่เป็นอิทธิพลทำให้เกิดวัฏจักรของน้ำ คืออะไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตอบ สิ่งที่ทำให้เกิดวัฏจักรของน้ำ

คือ 1. ความร้อนจากดวงอาทิตย์ ทำให้เกิดการระเหยของน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ กลายเป็นไอน้ำขึ้นสู่บรรยากาศ

2. กระแสลม ช่วยทำให้น้ำระเหยกลายเป็นไอน้ำได้เร็วขึ้น

3. มนุษย์และสัตว์ ขับถ่ายของเสียออกมาในรูปของเหงื่อ ปัสสาวะ และลมหายใจออกกลายเป็นไอน้ำขึ้นสู่บรรยากาศ

4. พืช รากต้นไม้เปรียบเหมือนฟองน้ำ มีความสามารถในการดูดน้ำจากดินจำนวนมากขึ้นไปเก็บไว้ในส่วนต่าง ๆ ทั้งยอด กิ่ง ใบ ดอก ผล และลำต้น แล้วคายน้ำสู่บรรยากาศ ไอน้ำเหล่านี้จะควบแน่นและรวมกันเป็นเมฆและตกลงมาเป็นฝนต่อไป

เช่น น้ำ ซึ่งได้รับพลังงานร้อนมากจากดวงอาทิตย์ จึงทำให้เกิดกระบวนการระเหยเปลี่ยนแปลงน้ำธรรมชาติจำนวนหนึ่งให้กลายเป็นไอน้ำที่ลอยตัวขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศตามลำดับ แล้วรวมกันเป็นก้อนเมฆ กลายเป็น ฝนที่ตกลงมา

2. น้ำมีความสำคัญของน้ำในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง

ตอบ น้ำเป็นแหล่งกำเนิดชีวิตของสัตว์และพืชคนเรามีชีวิตอยู่ โดยขาดน้ำได้ไม่เกิน 3 วันและน้ำยังมีความจำเป็นทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ

ความสำคัญของน้ำ

1. น้ำเป็นสิ่งจำเป็นที่เราใช้สำหรับการดื่มกิน การประกอบอาหาร ชำระร่างกาย ฯลฯ

2. น้ำมีความจำเป็นสำหรับการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์แหล่งน้ำเป็นที่อยู่อาศัยของปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ซึ่งคนเราใช้เป็นอาหาร

3. ในการอุตสาหกรรมต้องใช้น้ำในกระบวนการผลิตใช้ล้างของเสียใช้หล่อเครื่องจักรและระบายความร้อน

4. การทำนาเกลือโดยการระเหยน้ำเค็มจากทะเล

5. น้ำเป็นแหล่งพลังงาน พลังงานจากน้ำใช้ทำระเหยน้ำเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าได้

6. แม่น้ำ ลำคลอง ทะเล มหาสมุทรเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญ

7. ทัศนียภาพของริมฝั่งทะเลและน้ำที่ใสสะอาดเป็นแหล่งท่องเที่ยวของมนุษย์

3. ปัญหาการใช้น้ำบาดาลจนเกิดศักยภาพก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง และท่านมีวิธีการบริหารจัดการน้ำ

บาดาลอย่างไรให้เพียงพอในช่วงฤดูแล้งจงอธิบาย

ตอบ. 1ระดับน้ำบาดาลลดลง 2การทรุดตัวของแผ่นดิน 3การรุกรานของน้ำเค็ม

ควรสร้างและส่งเสริมในการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งน้ำบาดาล เครือข่ายรักษาน้ำบาดาลทั้งในระดับชุมชนและกลุ่มผู้ใช้น้ำประเภทต่างๆรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์และความมั่นคงสูงสุดอันจะเป็นการขยายฐานรายได้ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลในระยะยาว

4. ปัญหามลพิษทางน้ำมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และสังคมของมนุษย์อย่างไร

ตอบ. ทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่างๆ และเกิดก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์หรือก๊าซไข่เน่า ซึ่งเกิดจากการย่อยย่อยสลายในสภาวะไร้ออกซิเจน ก๊าซชนิดนี้อาจเป็นอันตรายเมื่อสูดดมเข้าไป

5.การใช้น้ำของประชาชนเพื่อการอุปโภคและการบริโภคอย่างยั่งยืนควรมีการดำเนินการอย่างไร

ตอบ สำหรับการจัดการน้ำประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ คือ

- การจัดหา น้ำ เพื่อให้มีแหล่งน้ำใช้เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาด้านต่าง ๆ
- การจัดสรรและการใช้น้ำที่มีอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม
- การอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร อนุรักษ์น้ำและแหล่งน้ำ
- การบรรเทาและแก้ไขปัญหา น้ำท่วมที่เป็นเหตุทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน
- การแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ

บทที่ 4 ทรัพยากรธรณี

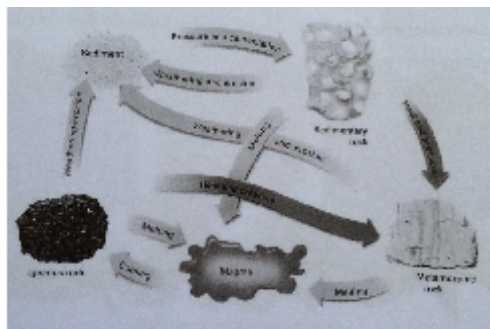
1.การที่เปลือกโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งด้านดีและด้านเสียอย่างไร

ตอบ จะช่วยให้เราป้องกัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา อันได้แก่ แผ่นดินไหว และ ภูเขาไฟระเบิด

ส่งผลให้ เกิดความสูงต่ำของพื้นที่ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา และลักษณะภูมิประเทศ ธรณีสัณฐาน และ ทรัพยากรธรณีที่เกิดขึ้นและกระจายบนพื้นผิวโลก

2.จงอธิบายวัฏจักรการกำเนิดชนิดหินฐานทางธรณีนบนเปลือกโลกพร้อมวาดภาพประกอบในรูปของไดอะแกรม

ตอบ หินบนเปลือกโลกมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากความร้อนและความกดดันทำให้หินมีโครงสร้างและการจัดเรียงตัวของธาตุใหม่ เมื่อหินหนืดเย็นตัวลงจะตกผลึกได้เป็นหินอัคนี เมื่อหินอัคนีผ่านกระบวนการผุพังอยู่กับที่และการกร่อนจนกลายเป็นตะกอนที่ถูกพัดไปสะสมเกิดการแข็งตัวกลายเป็นหิน



วัฏจักรของหิน

3.แรงจากภายนอกโลก (Gradation Force) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลกในลักษณะใด

ตอบ เป็นการปรับตัวของพื้นผิวในทางราบให้อยู่ในสภาวะสมดุลใกล้เคียงกับระดับพื้นผิวของโลก

ปัจจัยสำคัญ คือ การลดระดับของเปลือกโลก และ การเพิ่มระดับของเปลือกโลก

4.ทรัพยากรดินมีความสัมพันธ์กับพืชพรรณธรรมชาติในแต่ละพื้นที่อย่างไร

ตอบ อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นตัวกลางธรรมชาติสำหรับการเจริญเติบโตของพืช

5.ทรัพยากรแร่ธาตุแต่ละประเภทมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างไร

ตอบ สำคัญต่อกระบวนการพัฒนาประเทศและปัจจัยพื้นฐานให้กับกระบวนการผลิต ตลอดจนอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และเป็นตัวกำหนดแบบแผนในการดำเนินชีวิต

ทรัพยากรอากาศ

1.บรรยาภาความีสารประกอบของก๊าซอะไรบ้าง ก๊าซแต่ละชนิดมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตอย่างไร

ตอบ 1.ไนโตรเจน 2.ออกซิเจน 3.อาร์กอน 4. คาร์บอนไดออกไซด์ 5.องค์ประกอบอื่นๆเช่น โอโซน ไฮโดรเจน ก๊าซเฉื่อย นีออน คริปทอน ฮีเลียม ไออน้ำและฝุ่นละออง เป็นต้น

- ให้แก่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลกเพื่อใช้ในการบรรเทาภัยและดำรงชีวิต
- ช่วยปรับอุณหภูมิบนพื้นผิวโลกให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้สิ่งมีชีวิตสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้
- ช่วยป้องกันอันตรายจากรังสีและอนุภาคต่างๆ ที่มาจากนอกโลก

2.บรรยากาศชั้นใดเป็นชั้นที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตบนโลกมากที่สุด

ตอบ บรรยากาศชั้นโทรโพสเฟียร์ มีผลโดยตรงเกี่ยวกับปรากฏการณ์ลมฟ้าอากาศที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิ่งมีชีวิตบนโลก

3.จงอธิบาย ลมประจำถิ่น ลมประจำฤดู ลมประจำเวลา ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตอบ 1. ลมประจำเวลา เป็นลมที่มักจะเกิดตามเวลา คือ กลางวันและกลางคืนเนื่องจากความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างสองสถานที่อยู่ใกล้กัน อย่างเช่น ลมบก-ลมทะเล ลมหุบเขา-ลมภูเขา

2.ลมประจำถิ่น เป็นลมที่เกิดขึ้นประจำถิ่นตามภูมิประเทศและจะเรียกตามสถานที่เกิดบริเวณนั้น คือ เกิดจากความเปลี่ยนแปลงความกดอากาศที่เกิดขึ้นที่เยื่ออำนาจต่อการเกิดลมนั่นเอง รวมไปถึงลมที่มักเกิดขึ้นถื่นนั้นเป็นประจำด้วย ตัวอย่างลมตะเภา เป็นลมที่พัดจากอ่าวไทยขึ้นไปยังแม่น้ำเจ้าพระยาในฤดูร้อน ลมบ้าหมู เป็นลมที่มีขนาดเล็กเกิดในซอว์ร้อนจัด จะหมุนขนาดเล็กๆ ขึ้นไปข้างบนการเกิดไม่เป็นที่แน่นอนและจะเป็นที่โล่งๆ

3.ลมประจำฤดู เป็นลมที่เกิดขึ้นในภูมิภาค มักเกิดขึ้นประจำฤดูนั้นๆ เรียกอย่างว่า ลมมรสุม คือ ทิศทางการพัดนั้น ขึ้นอยู่ฤดู ให้หลักเดียวกัน ลบกบ - ลมทะเล อย่างบ้านเราพัดจากมหาสมุทรอินเดีย มาฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย ในช่วงฤดูฝนจนถึงเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว เรียกว่าลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงฤดูหนาว จะพัดจากจีนและไซบีเรีย อ่าวไทยเรียกว่า ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

4.จงเปรียบเทียบปัญหาโลกร้อน ปรากฏการณ์เอลนีโญ ปรากฏการณ์ลานีญา ในแง่ของผลกระทบต่อประเทศไทย

ตอบ เอลนีโญ ผลกระทบ คือ ก่อให้เกิดสภาพอากาศเลวร้าย เช่น เกิดอุทกภัย,ภัยแล้งหรือรบกวนสภาพอากาศในหลายภูมิภาคของโลก รวมทั้งส่งผลกระทบให้บริเวณชายฝั่งขาดธาตุอาหารสำหรับปลาแบะนกทะเล ชาวประมงจึงขาดรายได้

ลานีญา ผลกระทบ คือ จะทำให้บริเวณแปซิฟิกเขตร้อนตะวันตก มีแนวโน้มที่จะมีฝนมากและมีน้ำท่วม แต่ ขณะที่บริเวณแปซิฟิกเขตร้อนตะวันออกแถบตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้จะแห้งแล้งและฝนตกน้อย

5.จงอธิบายว่า การจัดการปัญหาจากภาวะโลกร้อนในปัจจุบันสามารถแก้ไขได้อย่างไร

ตอบ การจัดการทรัพยากรอากาศและความร่วมมือของทุกคน ทุกหน่วยงานและทุกองค์กร คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนยังมีอีกมากมายที่จะช่วยได้เช่น ปลุกต้นไม้คนละต้น งดการใช้ถุงผ้า แทนถุงพลาสติก ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม จึงจะประสบความสำเร็จได้

บทที่ 6 ความเสี่ยงภัยทางสิ่งแวดล้อม

1. ความเสี่ยงหมายถึงอะไร เราแบ่งความเสี่ยงภัยออกได้กี่ประเภท

ตอบ หมายถึง ความเป็นไปได้ของการได้รับอันตรายจากสิ่งที่เป็นอันตราย
แบ่งความเสี่ยงภัยเป็น 4 ประเภท. คือ ด้านกายภาพ ,ด้านชีวภาพ ,ด้านสารเคมี ,ด้านสังคม

2. ในระบบสังคมเมืองเรามักพบความเสี่ยงภัยด้านใดมากที่สุด

ตอบ ด้านกายภาพ ความเสี่ยงภัยจากสิ่งแวดล้อมและสภาพการทำงาน

3. ให้นิยามตัวอย่างความเสี่ยงภัยที่เกิดจากการบริโภคอาหาร มา 5 ตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบายถึงสาเหตุ และแนวทางแก้ไข

ตอบ 1.สารพิษจากเชื้อรา เช่น ถั่วลิสง ข้าวโพด หอม กระเทียม เนยแข็ง มีผลทำให้เกิดมะเร็งตับ

- แนวทางแก้ไข คือ การป้องกันมิให้อาหารที่เก็บไว้ขึ้น และไม้อมกินอาหารที่ขึ้นรา

2.สารพิษจากพืช เช่น เห็ดพิษหรือเห็ดเมา หากรับประทานเข้าไปอาจทำให้เกิดอาการประสาทหลอน หาก
รับประทานมากจะทำลายระบบประสาทอย่างรุนแรงและอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

- แนวทางแก้ไข คือ ไม่ควรเก็บเห็ดที่ขึ้นใกล้โรงงานสารเคมี

3.สารพิษจากสัตว์ เช่น ปลาปักเป้า หลังจากรับประทานเข้าไปจะมีอาการ ชาที่บริเวณริมฝีปาก ลิ้น หน้า
นิ้วมือ คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลีย หายใจไม่ออก เสียชีวิตได้

- แนวทางแก้ไข คือ บรรเทาอาการ เช่น การให้อาเจียน การให้ยาขับปัสสาวะ และการเปลี่ยนถ่ายเลือด
และการใช้สารจืดดื่มแก้พิษจนให้อาการทุเลาลงได้

4.สารให้ความหวาน เช่น แซคคาริน หรือ ซันทอสกร อาจทำให้เกิด มะเร็งได้ แอสปาร์แตม ทำให้เกิดอาการ
แพ้และสารไซลิทอล อาจทำให้เกิดอาการท้องร่วงได้หากได้รับในปริมาณมาก

- แนวทางแก้ไข คือ ควรใช้ปริมาณที่เหมาะสม และควรใช้น้ำตาลที่ไม่มีสารเคมีหรือมีน้อยที่สุดในการ

บริโภค

5.สารโพลีไซคลิก อะโรมาติก ไฮโดรคาร์บอน ที่เกิดขึ้นจากการปิ้งย่างอาหารโดยใช้ถ่านและมีควันเกิดขึ้น
เช่น หมูปิ้ง ไก่ปิ้ง

- แนวทางแก้ไข คือ ควรมีการทำความสะอาดเตาปิ้งย่างด้วยการแช่น้ำ หรือแช่น้ำยาชะล้าง ล้างและ
ขัดให้สะอาด และนำมาผึ่งแดดอย่างน้อย 4 - 8 ชั่วโมง ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่

4. จงยกตัวอย่างปัญหาทางสังคมที่นักศึกษาสนใจ แล้วบอกถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไข

ตอบ ปัญหายาเสพติด เพราะ ผู้เสพยาเสพติดจะส่วนมากจะไม่สามารถหยุดเสพยาได้การเสพยาจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนทำให้
เกิดเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ ผลกระทบ คือ ปัญหาสังคม ปัญหาเสพยาเสพติด อาชญากรรม

แนวทางแก้ไข คือ ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ประสพการณ์ในด้านการดำเนินงานป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด บ่งชี้ให้เห็นว่ามีรูปแบบและวิธีการในการดำเนินงานที่หลากหลายในการจะเอาชนะยาเสพติด
การออกแบบให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมทางภูมิศาสตร์
ของแต่ละพื้นที่ดังนั้นภูมิปัญญาชาวบ้านและของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละชุมชน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งได้รับการคัดค้น
ทดลองใช้ ปรับปรุง พัฒนา

5. จงอธิบายเปรียบเทียบปัญหาความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นระหว่างเมือง และชนบท

ตอบ ปัญหาของชุมชนเมือง คือ จากปรากฏการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน พบว่า ความเจริญก้าวหน้าของชุมชนเมือง ทำให้เกิดการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของประชากร ในเขตพื้นที่ชนบทเข้ามาในเขตเมืองมีมากขึ้น เมื่อในเขตเมืองมีความหนาแน่นของประชากรมากขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาต่างๆ 1. ปัญหาความแออัด ของที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานในเขตเมือง เป็นผลมาจากการใช้ที่ดิน และความต้องการของแรงงาน ที่ต้องการที่อยู่อาศัยที่สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย ในการเดินทางมาทำงานประจำวัน ทำให้เกิดเป็นแหล่งชุมชนแออัด (Slum Area) นับเป็นปัญหาสำคัญในเมืองใหญ่ ซึ่งเป็นย่านหรือแหล่งที่มีอาคารหนาแน่น และอาคารส่วนมากชำรุดทรุดโทรม มีสภาพที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัย หรือมีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย ศีลธรรม หรือสวัสดิภาพของผู้อยู่อาศัยและประชาชน

2. ปัญหาการจราจร เนื่องมาจากจำนวนประชากรหนาแน่น มีการเดินทางเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่ต่างๆ ภายในเมืองโดยรถยนต์มากขึ้น การจราจรคับคั่งทำให้ผู้เดินทาง ต้องใช้เวลาอยู่บนท้องถนนมาก ประกอบกับชุมชนเมืองส่วนใหญ่มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางด้านต่างๆ และรูปแบบการกระจายตัวแนวจน มักรวมกันที่ศูนย์กลางเมือง จึงทำให้มีการจราจรหนาแน่นบริเวณศูนย์กลางเมือง เนื่องจากเป็นที่ตั้งกิจกรรมที่สำคัญ

3. ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือ มลพิษ (Pollution) เป็นภาวะภายในเมืองที่สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงเรื่อยๆ มีสาเหตุมาจากกิจกรรมภายในเมือง ปัจจุบันภายในเมืองใหญ่ๆ มักประสบปัญหาสภาวะแวดล้อมเป็นพิษทั้งอากาศเสีย เสียรงบกวัน และน้ำเสีย เป็นต้น สิ่งแวดล้อมเป็นพิษเหล่านี้ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชากรเมืองอย่างมาก เป็นผลทำให้คุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของประชากรในเมืองลดลง

4. ปัญหาการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เนื่องจากมีประชากรอยู่กัน อย่างหนาแน่นเป็นจำนวนมากทำให้การให้บริการ กิจกรรมสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การจัดการมูลฝอยต่างๆ ต้องเพิ่มปริมาณการให้บริการมากขึ้น จนเกินระดับที่สามารถรองรับได้ นอกจากนั้นการให้บริการสาธารณประโยชน์อื่นๆ เช่น สวนสาธารณะ โรงพยาบาล โรงเรียน และสถานที่ทำการของรัฐบาลอื่นๆ ไม่สามารถให้บริการได้เพียงพอต่อความต้องการ จึงทำให้เกิดปัญหาความแออัดในด้านการให้บริการ

5. ปัญหาทางด้านสังคม การที่ประชากรเข้ามาอาศัยกันอย่างแออัดภายในเมือง ทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมกลุ่มต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้น้อย ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ปัญหาแหล่งชุมชนแออัด ปัญหาการว่างงาน และความยากจน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาเด็กเร่ร่อนจรจัด เป็นต้น ปัญหาทางสังคมเหล่านี้ ทำให้ผู้อยู่อาศัยในเมือง ขาดความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ตลอดจนสวัสดิภาพของบุคคลต่างๆ ด้วย

6. ปัญหาการขยายตัวของชานเมือง เกิดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่ง มีการอพยพไปตั้งถิ่นฐานบริเวณชานเมือง เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็ว มีการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยปรับเปลี่ยนจากพื้นที่เกษตรกรรมชานเมือง ไปเป็นที่อยู่อาศัย หมู่บ้านจัดสรร โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้การควบคุมขนาด และขอบเขตของเมืองทำได้ยาก การจัดบริการทางด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการไม่สามารถทำได้เพียงพอ และทันต่อความต้องการ

ปัญหาของชนบท คือ 1.ประชากร อัตราการเพิ่มจำนวนประชากรในชนบทจะมีแนวโน้มลดลง ทำให้อัตราการขยายตัวของชุมชนลดลงไปด้วย ประกอบกับการอพยพย้ายถิ่นของประชากร ในชนบทเข้าสู่เมืองมีเพิ่มมากขึ้น และครอบครัวเกษตรกรไม่จำเป็นต้องใช้สมาชิกในครอบครัว เป็นแรงงานในการทำเกษตรกรรมแล้ว เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไป

2. การถือครองที่ดิน ประชาชนยังต้องมีการถือครองที่ดินเป็นที่ทำกินและหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการถือครองที่ดินเปลี่ยนแปลงไป เช่น กรรมสิทธิ์ที่ดินตกเป็นของนายทุนกลุ่มใหญ่ บริษัทขนาดใหญ่ หรือนักลงทุนต่างชาติ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานจึงเปลี่ยนแปลงไป

3. ลักษณะของพื้นที่เพาะปลูก รูปแบบการเพาะปลูกที่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายและทิศทางเศรษฐกิจ ตลอดจนรูปแบบการลงทุน การตลาด และการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ของพื้นที่เพาะปลูกจึงมีความสัมพันธ์กับการตั้งถิ่นฐานโดยตรง

4. ระบบการคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนนหนทาง ศูนย์สุขภาพและบริการต่างๆ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และการติดต่อสื่อสาร การขาดการเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน และชุมชนชนบทด้วยกัน สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุแห่งความแตกต่างทางพื้นที่ ทำให้การบริการพื้นฐานต่างๆ มีลักษณะกระจายขาดการเชื่อมโยง และการรวมกลุ่ม ทำให้เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ

5. นโยบายของรัฐบาล จัดเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 เป็นต้นมา พื้นที่ชนบทได้รับความสำคัญ ต่อการตั้งถิ่นฐานในอัตราที่ช้ากว่าพื้นที่ชุมชนเมือง จึงมีส่วนในการเป็นสาเหตุของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของประชาชนในชนบท เข้ามาทำงานในเมืองมากขึ้น

บทที่ 7

ประชากรกับความยั่งยืนของชุมชนเมือง

1.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาวะประชากร (Population Situation Change) ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ 1. การเกิด. 2.การตาย 3.การย้ายถิ่น

2.ปัจจุบันแนวโน้มทางประชากรของประเทศไทยมีลักษณะเป็นอย่างไร และการที่ประเทศไทยมีแนวโน้มทางประชากรในแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกันนั้นรัฐควรมีการวางแผนการจัดการ ในเชิงนโยบายอย่างไร

ตอบ มีจำนวนประชากรเพิ่มสูงขึ้น มีการขยายตัวของประชากรในเมืองทำให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาทางกายภาพของเมืองมากมาย โครงสร้างอายุ(Agestructure) ของประชากรมนุษย์ สามารถบอกการเปลี่ยนแปลงของขนาดประชากรในอนาคตซึ่งเป็นผลมาจากสัดส่วนของประชากรใน 3 ช่วงอายุ

1.ช่วงก่อนวัยเจริญพันธุ์ (Pre-reproductive) ซึ่งมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 14 ปี

2.ช่วงวัยเจริญพันธุ์ (Reproductive) ซึ่งมีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ถึง 44 ปี

3.ช่วงหลังวัยเจริญพันธุ์ (Post-reproductive) ซึ่งมีช่วงอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

ควรมีการวางแผนดำเนินการด้าน สังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเมืองที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.จงอธิบายถึงการขยายตัวของตามเมืองทฤษฎีที่อธิบายความเป็นเมือง

ตอบ ภาวะโลกร้อน การเกิดแผ่นดินไหว น้ำท่วมใหญ่ หรือการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ที่อาจส่งผลกระทบในอนาคตข้างหน้าอาจต้องมีการย้ายเมืองหลวงจากกรุงเทพมหานครถอยร่นขึ้นไปยังจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศ เพื่อหนีปัญหาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามเรากลับพบว่ายังไม่มีหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจออกมาแสดงถึงแนวทางในการป้องกันและรับมือต่อปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการในปัญหาการขยายตัวของเมืองอย่างไร้ทิศทางและปราศจากการควบคุม อาทิ การขยายตัวของบ้านจัดสรรชานเมืองทำให้พื้นที่เดิมซึ่งเป็นที่รองรับน้ำต้องลดปริมาณลง การผุดขึ้นของอาคารสูง คอนโดฯ ใจกลางเมืองทั้ง ๆ ที่บางแห่งยังไม่ได้รับอนุมัติในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และยังติดปัญหาด้านผังเมือง เช่น ปัญหาความแน่นของประชากร ,ปัญหาจราจร ,ปัญหาความยากจน, ปัญหาสิ่งแวดล้อม, ปัญหาอาชญากรรม, .ปัญหาด้านการศึกษา ฯลฯ

4.จงเขียนอธิบายสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในเมืองที่นักศึกษาคิดว่า เป็นปัญหาที่เร่งด่วนพร้อมทั้งหาแนวทางในการแก้ไข

ตอบ ปัญหาการเพิ่มของประชากร ปริมาณการเพิ่มของประชากรก็ยังอยู่ในอัตราวิกฤต เมื่อผู้คนมากขึ้นความต้องการบริโภคทรัพยากรก็เพิ่มมากขึ้นทุกทางไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร ที่อยู่อาศัย พลังงาน ภาวะมลพิษ แนวทางแก้ไข คือ การพัฒนาคน การพัฒนาคนหมายถึงการให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกร่วมกันของมนุษย์ในสังคมโลก โดยการจัดเป็นหลักสูตรการเรียนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษารวมทั้งเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือเอกสาร เพื่อให้เล็งเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของมนุษยชาติ ทุกประเทศจะต้องร่วมมือกันป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและช่วยกันแก้ปัญหา

5.การจัดการเมืองน่าอยู่ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านใดบ้าง

- ตอบ
- 1.ด้านสังคม เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่
 - 2.ด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่
 - 3.ด้านเศรษฐกิจ ภายในเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่
 - 4.ด้านกายภาพ เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่
 - 5.ด้านการบริหารจัดการ เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่